

KÜLÖNFÉLÉK

Dr. Péter László orvos-százados a harctérről levelet írt az édesanyjának, hogy el ne felejtse a Keresztény Magvetőre az *előfizetési díjat* beküldeni s azonkívül a szerkesztőséget is megkereste, hogy megkaptuk-e az előfizetési díjat. Akit az irodalom pártolás a harctéren is megmozdít, az nem mindennapi lélek és Dr. Péter László afiát, mint a kötelességtudásnak példányképét állítjuk kedves *előfizetőink* elé!

Címadoományozás. A Kormányzó Úr Ófömméltósága *Dr. Szolga Ferenc* székelykeresztúri unitárius gimnáziumi tanárnak és *Péter Lajos* gimnáziumi és polgári iskolai igazgatónak a tanügyi főtanácsos, gimnáziumi igazgatói címet adományozta. Amidőn erről örömmel adunk hírt, egyben kívánjuk, adjon a jó Isten kedves atyánkfianak erőt és jó egészséget, hogy a kitüntető szép címet sokáig viselhessék.

László Tihamér tanár tudományos sikere. A Királyi Magyar Természettudományi Társulat László Tihamérnak, kolozsvári kollégiumunk nagy tudású tanárának: „*Zavaros hangok — káros rezgések*” című pályamunkáját a háromszáz pengős *Rauer-díjjal* jutalmazta. Amidőn erről örömmel emlékezünk meg, egyben kedves tanár afia tudományos munkásságához sok hasonló eredményt és sikert kívánunk.

P. Szentmártoni Kálmán tanügyi főtanácsosnak „*Székely népmesék*” címen most jelenik meg a Minerva kiadásában 16 gyönyörű meséből álló mesegyűjteménye művészi rajzokkal illusztrálva, melyre előre felhívjuk az érdeklődők figyelmét.

Márkos Andrást h.-tanárrá kinevezése alkalmával meleg szeretettel üdvözöljük.

Helyreigazítás. A „Keresztény Magvető” 1944. 3. füzetének 120. lapján, az utolsó sorban: „ezzel Spengler és Troeltsch állítását *igazolta*” helyett: „ezzel Spengler és Troeltsch állítását *megcáfolta*” olvasandó.

Ujabb viták a gyermekkereszttség körül. A gyermekkereszttség egyike azoknak a kérdéseknek, amelyek miatt annyi gúnyt sőt méltatlan szenvedést kellett kiállaniok az unitáriusoknak. Már Dávid Ferencet a gyermekkeresztséggel szemben elfoglalt közismert álláspontjáért zsidónak, pogánynak, anabaptistának nevezték. A dézsi egyezkedésben külső hatalommal kényszerítették a kis gyermekeknek a háromságos formula szerint való megkeresztelésére. Azóta is állandóan fel-felhangzik a vád, hogy az unitáriusok nem keresztények, mert a gyermekkereszttség tekintetében más a felfogásuk, mint a ke-

resztények többségé-é. Azonban az idő halad s a tudomány világossága elhomályosítja a régi babonákat. Ujabbán Barth-nak a legkiválóbb protestáns theológusok egyikének egy előadás tartása céljából azt a kérdést adták fel: „Szakramentumnak tekinthetjük-é a gyermekkeresztséget, s ha igen milyen indok alapján?” Már a kérdés felvétele kihívás, s kétséget és aggodalmat fejez ki a gyermekkeresztség szakramentum-má emelésével szemben. Barth a régi hitvallásokon felül emelkedő alábbi megállapításokat szögezte le: „A gyermekkeresztségnek nincs exegetikai alapja. Nincs egyetlen bibliai bizonyíték a gyermekkeresztségre. Az újszövetség világos rendje szerint az ige hallását és megvallását követi a keresztség jegye. Miután az illető maga kívánja a szakramentum kiszolgáltatását. Ezt az elhatározást nem vehetjük ki másától, sem a gyülekezettől, sem a szülőktől, sem a keresztszülőktől a szokásos hivatkozási helyek nem adnak hozzá alapot“. Mindezen megállapítások után — igen helyesen — Barth még sem veti el a gyermekkeresztséget, hanem azt mondja: „Mégis mint jószándékú importot mindaddig el kell szenvednünk, míg az egyház meg nem változtatja.“ „De az egyháznak ismételtén foglalkoznia kell a gyermekkeresztség kérdésével, mert időszerűvé vált, mivel ma már nem védhetjük a reformátorok érveivel.“

L. Theologiai Szemle 1943. XIX. évfolyam 3. szám.

Kolozsvári Unitárius Középiskolás Leányok Munkaközösségének homoródalmási Munkatábora. A kolozsvári unitárius középiskolás leányok munkaközössége a magyar unitárius öntudat nevelése, a falu népének megismerése és életébe való bekapcsolódása érdekében minden évben, valamelyik egyházközségünkben önkéntes munkatábort szervez. Az elmúlt esztendőben árkosi egyházközségünkben szervezett munkatábort s végzett eredményes munkát. Jelen évben a homoródalmási egyházközséget választotta munkatábora helyéül s a mai háborus idők minden nehézsége és akadálya ellenére célkitűzését maradék nélkül megvalósította. Július hó 11-én indult útnak 22 középiskolás unitárius leány: Darkó Klára keresk. isk. tanárnő, Sándor Katalin áll. isk. tanítónő és Erdő János vallástanár vezetésével. Július 12-én az Országzászló előtt köszöntötte a munkatábor Homoródalmás népét. Másnap már megindult a munka. A hadbavonultak családjainál segédkeztek házi és mezei munkában 2—3 csoportokban. Vidám énekszóval, minden szavukból kicsendülő törelessen hittel s jobb jövőnkbe vetett bizalommal végezték a legnehezebb munkát. Esténként Simén Domokos az egyházközség lelkésze és Imreh Lajos vallástanító lelkész az egyházközség küzdelmes életét ismertették s azokat a sürgős tennivalókat, melyekben a városban élő munkatábor tagjai segédkezhetnek. Megvitatásra került Imreh Lajos vallástanító lelkész indítványa unitárius ifjúsági jelvény tárgyában, melyet a munkatábor magáévá tett. Egyházi érdekből munkatábor elhatározta, hogy anyagilag elősegíti egy homoródalmási jól tanuló leánynak óvonónek való tanítatását. Vasárnap délután a község közművelődési házában rendezett a munkatábor ünnepélyeket, ahol a közös népdal, népi táncok, szava-

latok, előadások által, úgy éreztük, hogy a falu és város gyermekei egybeforrottak. Július 30-án a munkatábor meglátogatta homoródkarácsonyfalvi egyházközségünket s tisztelgett Nagytiszteletű Bálint Odön esperes úrnál. Onnan Homoródszentpéterre látogatott el, ahol résztvett az istantiszteleten, délután pedig ünnepélyt rendezett. Az egyházközség Pap Ferenc lelkész, Ádám Dániel tanító afiai, valamint a Nőszövetség és ifjúsági egyesület tagjai által a legmelegebb fogadtatásban részesítették a munkatábor tagjait; az ott föltöltött nap felejtésetlen emléke marad minden munkatáborosnak. Augusztus 3-án búcsuzott a munkatábor az Országzászló előtt, majd utána a közművelődési házban az egyházköztől. Másnap indult útnak a tábor s érkezett vissza Kolozsvárra szerencsésen augusztus 5-én. Jó munkát végeztek; adja a jó Isten, hogy folytathassák megkezdett munkájukat s ériék meg a „Szébb és jobb magyar jövő“ megvalósulását.

A protestáns katonai egyház új főgondnoka. A nyugalomba vonulása miatt állásáról lemondott *vitéz Jány Gusztáv* vezérezredes helyébe, *vitéz Hennyey Gusztáv* altábornagyot nevezték ki. Az új főgondnok evangélikus vallású, míg a protestáns tábori püspök *D. Soltész Elemér* református. F. J.

A tékozló fiu otthon. A budapesti protestáns templomokban a Keresztény Ifjúsági Egyesület kezdeményezésére imahadjáratot tartottak, s a befejező evangélizáló istentiszteletet fenti címen tartották meg. Nem tudunk róla, hogy budapesti unitárius templomaink lelkipásztoraik e munkában való közreműködésre felkérték volna. F. J.

Kiss Sándor dr. budapesti református egyetemi lelkész „A magyar református időszaki sajtó az ifjúsági misszió szolgálatában“ c. érdekes tanulmányt írt, melynek ismertetésére még visszatérünk. F. J.

Protestáns Lexikont szerkeszt *Dr. Incze Gábor* nagyváradif. lelkipásztor az ismertnevű egyházi író. E lexikonban csak elhunyt protestáns egyházi emberek életrajzi adatait és munkásságuk egysoros ismertetését közli. A Lexikon részére az unitárius jelesek adatait is egybegyűjteni szándékozik. F. J.

Nyiregyháza valamennyi templomában harangoznak a hősi halottakért, írja az egyik egyházi ujság, a városi hatóság értesíti valamennyi templom lelkipásztorát és egyidőben harangoztatnak a város hősi halottai emlékezetért. F. J.

A délerdélyi református egyház területén ötven lelkészi állás van üresedésben, a nagyenyedi Beithlen Gábor teológiai főiskolán pedig mindössze husz hallgató van. Egyházi és magyar nemzeti szempontból káros helyzet, melyen mindenképen segíteni kellene. F. J.

Felelős szerkesztő és felelős kiadó: **P. Szentmártoni Kálmán.**

Lengyel Albert könyvnyomdája Kolozsvár, Bolyai-u. 7. 2647. Telefon: 11-58
Felelős vezető: Lengyel Albert.

Nyugtázás.

A „Keresztény Magvető“-re az utolsó nyugtázás óta a következő befizetések történtek:

Benczédi Pál 10 P, Dr. Ferencz Áron 10 P, Dr. Járossy Andor 10 P, Szén Zoltán 9'86 P, Dr. Péter László 12'3 P, Dimény Lajos 10 P, Dr. Ferencz Áron 10 P, Gál Mózes 12 P, Sepsiszentkirály 12'06 P, Árkos 10 P, Bölön 12 P, Sepsiszentgyörgy 20 P, Szentivánlaborfalva 15 P, Benedek Gábor 20 P, Rostás Dénes 2 P, Taar Géza 28 P, Végh Benjamin 12 P, Úrmössy Gyula 20 Pengő.

Tisztelettel kérem a hátralékok és az előfizetési díjak beküldését.

Kolozsvárt, 1944. augusztus hó 23.

Hadházy Sándor s. k., pénztárnok.

Az Országos Központi Hitelszövetkezethez a következő előfizetési díjak folytak be: Dr. Orbók Attila 10 P, P. Buzogány Lajos 10'30 P, Tar Domokos 10 P, Dr. Demeter Attila 10 P, Héczei Endre 2'14, Dr. Gálfalvy György 10 P, Szentmártoni József 10 P, Kelemen Lajos 12 P, Dr. Májai Ferenc 10 P, Péterfy Albert 10 P, Dr. vitéz Elekes Domokos 10 P, Nagy Ferenc 10 P, Dr. vitéz Péter Aladár 10 P, Héczei Endre 8 P, Ambrus Péter 10 P, Barla Dezső 10 P, Bedő Árpád 12 Pengő.

Budapest, 1944. május hó 7.

Dr. Benczédi László.

A folyóirat elfogadása előfizetésre kötelez.

Régi előfizetőinket és azokat, akik folyóiratunkat elfogadták, tisztelettel kérjük, hogy a már igazán csekély **10 pengő előfizetési díjat** az előző számunkban küldött csekkebefizetési lappal sziveskedjenek minél hamarabb **befizetni**.

Szerkesztőség.

A „Keresztény Magvető” füzetéből megjelent:

1. **Miért vagyok unitárius?** Irta Lupton Dilworth, clevelandi unitárius lelkész. Angolból fordította Lőrinczi László.
2. **Ami örökkévaló** Dávid Ferenc életművében. Irta Dr. Varga Béla.
3. **Az evangéliumok nőalakjai.** Irta I. Haller, freudenstadti dékán. Fordította Boros Jenő lelkésztanár.
Régi unitárius költők. Irta Pálffy Márton.
4. **Modern unitárius költők.** Irta S. Nagy László.
5. **Három felolvasás az unitarizmusról.** Irta Dr. Varga Béla, Vári Albert és Dr. Gál Kelemen.
6. **Világnézetünk válsága és a vallási igazság.** Irta Dr. Iván László.
7. **Kapcsolatok az erdélyi unitáriusok és a hollandiai remonstránsok között.** Irta Vári Albert.
8. **Régi igazságok új köntösben. I. Is en.** Irta Dr. Iván László.
9. **Az unitárius egyház alkotmányának vázlatos jogtörténeti kifejtése.** Irta Dr. Tóth György.
10. **Isten felé.** Irta Dr. Iván László.
11. **Régi igazságok új köntösben. II. Jézus.** Irta Dr. Iván László.
12. **Hittani tanulmányok.** Irta Dr. Varga Béla
13. **Szertartások és vallási szokások az unitárius egyházban.** Irta Dr. Boros György.
15. **Új világ küszöbén.** Irta Dr. Tóth György.
16. **Az unitárius ifjúság szerepe a többi keresztény ifjúság soraiban.** Irta Dr. Iván László.
17. **Dávid Ferenc arca a szellemtudományi lélektan tükrében.** Irta Dr. Iván László.
18. **Az Unitárius Irodalmi Társaság története.** Irta S. Nagy László.
19. **Protestantizmus és unitarizmus.** Irta Dr. Iván László.
20. **Adatok a calnic-i unitárius egyházközség történetéhez.** Irta Kovács Imre.
21. **Istenországa felé ...** Irta Vári Albert.
22. **Dávid Ferenc és a tömeg.** Irta Szent-Iványi Sándor.
23. **Gromo, János Zsigmond testőrkapitánya új megvilágításban.** Irta Pozsonyi Szentmártoni Kálmán.
24. **Kereszténység és unitarizmus.** Irta Vári Albert.
25. **Fizikai világ és szellemiség.** Irta Dr. Gyulai Zoltán.
26. **Hittigazság — tudományos igazság.** Irta Dr. Gyulai Zoltán.
27. **Dávid Ferenc vallása.** Irta Benczédi Pál.
28. **Benczédi Gergely születésének százéves fordulójára.** Irta Dr. Gál Kelemen.
29. **Az alsóbenczédi Gyallay-Pap család székelyszentmihályi ága.** Irta P. Szentmártoni Kálmán
30. **Az öikuménikus mozgalmak.** Irta Ferencz József.
31. **Új egyháztörténetírás.** Irta Dr. Zoványi Jenő.
32. **Rátió és lélek.** Irta Dr. Gyulai Zoltán.
33. **Új látóhatárok a természettudomány és bölcsélet határmesgyéről.** Irta Dr. Gyulai Zoltán.
34. **János Zsigmond erdélyi fejedelem.** Irta P. Szentmártoni Kálmán.
35. **Az evangélium ösvényein.** Irta Vári Albert.
36. **Az optimizmus vallás erkölcsi jelentősége.** Irta Dr. Gelei József.
37. **Brassai Sámuel és a muzsika.** Irta Lakatos István.
38. **A hit eredete. Hit, vallás, egyház. Egyház és állam.** Irta Dr. Gyulai Zoltán.
39. **Laotse. I. Tao. II. Az élet.** Irta Dr. Gyulai Zoltán.
40. **Jóltevőink emléke.** Irta Józán Miklós, Gálffy Zsigmond, Benczédi Pál.
41. **Döbrentei Gábor kiadatlan levelei Bölöni Farkas Sándorhoz.** Közli Dr. Jancsó Elemér.
42. **A szombatosság vádja.** Irta Benczédi Pál.
43. **Berde Mózsá. (Történelmi arckép.)** Irta P. Szentmártoni Kálmán.
44. **A kereszténység válsága.** Irta: Dr. Kovács Lajos.
45. **Értelem és érzelem a hit területén.** Irta Dr. Gyulai Zoltán.
46. **A gimnáziumi tanterv módosítása.** Irta: László Tihamér.

Lengyel Albert könyvnyomdája Kolozsvár, Bolyai-utca 7. Telefon: 11-58

Felelős vezető: Lengyel Albert.